

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre 5 » — »
Negyedévre . . . 2 » 50 »
Egy hóra — » 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.

A viszonyosság megsértése.

Pécs, 1899. november 16.

Az egyoldalú intézkedéssel hozott legújabb kiegyezési törvény 4-ik §-a azt mondja, hogy az egész törvény hatályát veszti, ha Ausztria a kiegyezési megállapodások bármely részére nézve nem tartja meg a viszonyosságot.

A kiegyezés egyik leglényegesebb intézkedése a valutarendezés érdekében létrejött az a megállapodás, hogy a két állam az államjegyek bevonására szükséges aranykészletet a nemzeti banknak rendelkezésére bocsátja. Ennek a megállapodásnak a teljesítését Ausztria részéről lehetetlenné tette az államadóságokat ellenőrző osztrák bizottságnak ismételt meghozott az a határozata, hogy a kormány által kiadatni rendelt 59 millió aranyat a kiadatását megtagadta.

Az a bizottság ezt a határozatot az alkotmány és a törvény által ráruházott hatáskörben egészen szabályos módon hozta meg s azért mondjuk lehetetlennek a bizottság által megtagadott aranykiszolgáltatást, mert ez csak az alkotmány és törvény megsértésével lenne teljesíthető, már pedig mikor a magyar törvény a viszonyosságot Ausztria részéről föltétlenül kikötötte, a dolog természetéből folyóan a viszonyosságnak törvényeszerű biztosítását érthette csak.

És ime beavatott publicisták mos arról értesítenek, hogy a magyar kormány

nem tekinti a viszonyosság megsértésének az osztrák bizottság határozatát. Valóban föllázad még az a birkatürelmű magyar vér is az ilyen kétszínű komédia láttára!

Hát mit jelent az a viszonyosság, ha nem azt, hogy Ausztria híven és becsületesen teljesítse mindazt, amit a kiegyezési megállapodások kötelességül eléje szabnak, amint Magyarország is teljesíti a maga kötelezettségeit? És mikor lesz megsértve ez a viszonyosság, ha nem akkor, mikor a viszonyos kötelezettségnek a teljesítését Ausztriának e kérdésben dönteni törvény szerint hivatott alkotmányos organuma határozottan és világosan megtagadja?

Azt mondják a kormánypárti ujságok, hogy a viszonyosság e határozat által azért nincsen megsértve, mert Ausztriának azért még módjában áll szerződéses kötelezettségének megfelelni. Nos erre csak egyetlen törvényes mód lehetne, ha a Reichsrath dezavualná a saját bizottságát s elhatározná a megtagadott arany mennyiség kiszolgáltatását.

De hát megérdemli-e az államférfiu elnevezést az olyan rövidlátó politikus, aki még abban bizakodnék, hogy amit a bizottság megtagadott, azt a Reichsrath többsége meg fogja szavazni? Ez a kérdés nem olyan, a melyet egyszerű kormányváltással meg lehetne oldani, mert igaz ugyan, hogy a parlamenti többség véleményét kifejező bizottsági határozat éle a

Clary-kormány ellen irányul, de azért mégsem mondhatja senki, hogy személyes gyűlölség kifolyása.

A parlament többsége egyszerűen elégedetlen azzal a kormányzati irányzattal, a melyet Clary képvisel, jöjjön tehát helyébe bárki más ugyanannak a kormányzati rendszernek a képviselőjében, éppen olyan gyűlölséggel fog találkozni a többség részéről, mint a Clary-kormány. Arról pedig szó sem lehet, hogy ismét a többségnek tetsző kormányrendszerre térjen vissza Ausztria, mert arról már elég keserves tapasztalatai vannak, hogy akkor meg a kisebbség akasztja meg az alkotmányos gépezet működését.

Aztán azt is tekintetbe kell vennünk, hogy az aranykészlet kiadásának megtagadásában az osztrák alkotmányos tényezőket a Magyarország elleni gyűlölség és féltékenykedés is vezérli; ebben pedig egyetértenek a legellentétebb osztrák pártok is.

Évek során át lépten-nyomon tapasztalhattuk, hogy Ausztria mindent elkövet a valutarendezés megakasztására, mert rendezett valuta mellett Magyarország fölszabadulna Ausztria pénzügyi gyámsága alól. Hogyan lenne hát képzelhető, hogy a Reichsrath többsége éppen most hajlandó legyen a valutarendezés útjába gördített akadályt elhatáritani, mikor azzal Magyarország pénzügyi függetlenségét együtt lehet elbuktatni saját gyűlölt kormányrendszerükkel; tehát egy csapásra két

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A mit Mari néni mesélt.

— A »Pécsi Figyelő« eredeti tárcája. —

— Másikat? Örökön örökké csak másikat? Tudok is én nektek mindig mesélni!

Jól van no! Jutott eszembe még egy, hanem azt megmondom, hogy ez lesz az utolsó. Nem is mese, hanem elég mindennapi történet; nem hiszem, hogy a ti kis buta fejcskétek megértse, hanem tán lesz köztektek olyan is, a kinek az emlékébe vésődik és talán ha kiléptek az életbe, akkor visszaemlékszik még az én mesémre, a melyet most nektek elmondok. Hanem azt előre bocsájtom, hogy aki nem hallgatja figyelemmel, annak soha, de soha nem mesélek többé!

Ha az igazgató ur tudná, hogy én nektek ebben a késő esteli órákban még mindig mesélek, akkor egyszerűen áttenne az intézet másik felébe a lányokhoz.

Most hát ide hallgassatok!

Ho-hó; elébb minden lélek vesse le a cipőjét. Jenő, Károly, Elek, Pisti, meg te is Sándorka. Látjátok, a többiek már mind alusznak; aztán kuporodjatok az ágyba, ott is hallgathattok, mert az én történetem most

igen hosszú lesz. Lehet hogy reggelig tart s aki elalszik, legalább nem kell majd levétköztetni.

Most hát ide hallgassatok!

Volt egyszer egy nagyon jó nagymama, aki igen szerette az ő kis unokáit, akik az édes atyjukat ép oly korán elvesztették mint ti. Ezeknek a kislányoknak, mert kislányok voltak, volt egy jószívű Mari néni is, az édes anyjuknak a testvére, aki segített a szegény kis árvák édes anyjának a mindennapi kenyeret varrással megkeresni; de nem csak a kenyeret, hanem a ruhát és a fűtőanyagot is, hogy a hideg télben semmiben se érezzenek hiányt. A jó nagymamájuk pedig kétszeresen éreztette velök szeretetét. A nagyobbik kislányt Vilinek, a kisebbet Gilinek hívták. Egyszer aztán Vilike igen nagy beteg lett. Az orvost kihozatták a házhoz, pedig nagyon messze lakott; de sok pénzt is kért az ő látogatásáért. Az édes anya nem bírta volna megfizetni, hát a jószívű Mari néni vált meg egy értékes papirdarabjától, melyet az édes anyjától kapott emlékepen. Mikor aztán Vilike annyira felgyógyult, hogy a szobát is elhagyhatta, akkor az édes anyja a doktor bácsi tanácsára elvitte az apai nagymamához, aki jólétben és bőségben élt, hogy a kis Vilikét fogadná el vagy hat hétre, hogy az orvos utasítása szerint elég bort és tejet ihasson, hogy egészsége visszatérjen minél előbb.

— Nos mit gondoltok, elfogadta a kis Vilit az apai nagymama?

Nem fogadta el, hanem egész ridegen ezt mondta:

»Nem vállalom magamra ezt a felelősséget, mert esténként elmegyünk hazulról és a kislányt a cselédre hagyva baja történhetik.« Látjátok, ilyen volt a Vilike apai nagymama. Akkor a kis Vili összeszedte az ő játékjait, a melyet magával vitt arra az időre.

Édes anyja így szólt hozzá: »Gyere cicuskám, haza! és elhagyták az apai nagymamájának a lakását. Aztán az erős hidegben, mert januárban történt, Vilike meg az édes anyja három órai utat tettek meg kocsin, míg ismét haza értek.

Hát nektek volt e egyötöknek is ilyen névtelen nagymama? Akár apai akár anyai részről? Nem hiszem, hogy ilyen rideg szívű nagymama lenne több.

Akkor aztán alig tudtam a Vilike mamáját megvigasztalni. Nagyon fájt neki az a ridegség, a mit át kellett szenvednie, hogy éppen az, akinek legjobban a szívének kellene viselni a kislányai sorsát, az tudott ilyen lelketlen lenni.

... Hozzá kezdtünk ismét a munkához. Jó idő telt el, egy pár év, akkor egyszer csak kaptunk egy nagy levelet a kegyelmes miniszter ur ő excellenciájától, hogy a kislá-

legyet lehet agyonütni, ha ragaszkodnak az arany megtagadásához.

Mire vár hát még a magyar kormány; mikép gondolja, hogy Ausztriának még módjában állhat a szerződéses kötelezettség teljesítése? Azt még mi sem merjük föltételezni a Széll-kormányról, hogy törvény- és alkotmányellenes föntartására számít a viszonzosságnak Ausztria részéről. Lehetetlennek nem tartjuk, hogy ha az osztrák alkotmányos tényezők áthághatatlan akadályokat gördítenek a gazdasági és pénzügyi közösség föntartása elé, egyszerű hatalmi szóval eltörlik az egész osztrák alkotmányt és föntartják a közösséget nyílt abszolutizmus segélyével; de már azt lehetetlennek tartjuk, hogy Deák Ferenc tanítványai annyira megfélekedzenek magukról, mikép a viszonzosságot elfogadják a közösségre nézve a nyílt abszolutizmus kezéből.

Igaz, hogy lényegileg már megalkudtunk az osztrák abszolutizmussal, mikor sutba dobtuk Deák Ferenc törvényének azt a parancsát, hogy bármiféle közös érdekű kérdésre nézve csak Ausztria alkotmányos képviselőivel léphetünk érintkezésbe s elfogadtuk a császári rendelettel föntartott közösséget; de arra már nem tartjuk képesnek még a pénzen vásárolt magyar országgyűlést sem, hogy elfogadjja a közösséget az abszolút uralkodó kezéből akkor is, ha az osztrák alkotmányos képviselőt azt nyíltan megtagadta.

Pedig erre el lehetünk készülve, bármennyire iparkodnak is a kormánypárti újságok terjeszteni azt a képtelen elméletet, hogy az osztrák parlament a kiegyezési javaslatokat most már nem is tárgyalhatja, mert azokat a császári rendelet Ausztriában már törvényerővel fölruházta. Targyalni fogja bizony a Reichsrath az összes kiegyezési javaslatokat; már ki is küldött erre a célra egy 42 tagú bizottságot, s az is bizonyos, hogy ha a Reichsrath talán nem is veti vissza az összes

nyok teljes kiképezetésükig az állami internátusba felvétetnek.

Éppen úgy, mint ti ez előtt két hónappal.

Ekkor már jó nagyok voltak a kislányok és akiket az apai nagyanyjuk nem tudott szeretni, azok most itt vannak az intézet másik épület csoportjában a kis lányok között, talán nekik is éppen így mondanak altató meséket, mint én nektek.

És őket bizonyára éppen úgy szereti az ő Irma nényük, a kit hozzájuk az igazgató ur beosztott, mint a hogy én szeretlek titeket aranyos fiacskáim!

Most már aludjál te is, Pistikém. Látod már mind elszenderültek ezek az angyalarcu babák, te voltál az én hallgatóm, ezért megjutalmazlak; egy könyvecsepp is került a szemembe, látom, ha ez a történet eszembe jut, én is mindannyiszor könyezni szoktam.

No hadd csókoljalak homlokodra. . . . Igaz most már elaltattalak benneteket. . . . én is nyugalomra térek, hadd nézem még egyszer végig ártatlan, piros, édesen alvó, redőtlen arcotokat. . . .

Ez a sors iróniája!! Alig pár éve, hogy a kis Vili és Gilike ide került a tanítók árvaházába a kegyelmes ur véghetetlen jószágából, már én itt vagyok. Mari nénye az egész gyerekseregnek és lakója ennek a monstre épületnek. De a hol minden csak a tiszta szeretetre tanít, a hol nincs tettetés, nincs érdek, csak ezeknek a kis embereknek a jó-

javaslatokat, azok lényeges változtatások nélkül — persze megint a mi rovásunkra — ebből a tárgyalásból kikerülni nem fognak.

Hát ezt majd tekinti-e a magyar kormány a viszonzosság megsértésének? Szó sincs róla! Majd utána módosítjuk mi a magunk törvényét is; de hogy az osztrák részről jövő bármilyen változtatás a viszonzosság megsértésének vétessék s abból a magyar törvény konzekvenciája levonassék: arról beszélni sem lehet.

A viszonzosság megsértésének törvénybe iktatott folyamánya éppen olyan üres frázis, mint száz más alkotmányi biztosítékunk. A gyöngébbek megnyugtatóására elegendő játékszer, a melylyel ha komolyan akarna a nemzet élni, hát egyszerűen kiragadják a kezéből; mert ha ég és föld összeszakad is, az összbiradalmi eszme hatalmas lovagjai azt soha megengedni nem fogják, hogy az önállóságunkhoz való törvényes jogunk valaha is életre keljen.

A magyarországi éretten politikások úgy tesznek hát, mintha rettenetesen savanyúnak találnák a szöveget s nincs az az osztrák perfidia, amit a viszonzosság megsértésének minősíteni képesek lennének.

Mentő-egyesület szervezése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. november 16.

Mint már lapunk tegnap esti számában megírtuk, az önkéntes mentő-egyesületek országos szervezése tárgyában a belügyminiszter f. hó 19-ére anketet hívott össze.

Miután a budapest székesfővárosi mentő-egyesület, mint nálunk eddig a legnagyobb, illetve úgyszólván egyedüli mentő-egyesület, már régebben megindította az akciót arra, hogy nagyobb vidéki városokban mentő-egyesületek szerveztessenek, vagy legalább is a tűzoltóság és a rendőrség közegei az első segélynyújtásra kioktattassanak, dr. *Virosztek*

létét kell szem előtt tartani; akikről az állam olyan bőkezűen gondoskodik. Kiknek az atyjukat ama rögzös pályán oly korán elhantolta végzete. . . . Csak bár én tudnék aludni, megne háborítanák nyugalmamat az álmok még a legdrágább emlékek sem! Maradjanak eltemetve, legyenek boldogok ők; hisz lám én is tudok boldog lenni. (Van nagy családom!!?)

Ne tudjon rólam senki semmit. Kárpótolva leszek mindenért, ha a gondjaimra bizott ártatlan gyereksereg igaz szeretetét birom. Majd vége szakad: Nem te vagy az első, sem az utolsó, aki megjárta ezt az utat; tán azt is mondhatnám, hogy az élet kálváriáját. . . .

Ha valakinek az élet legszebb éveit olyan viszontagságosan kellett átélni, annak megnyugvást csak a tiszta öntudat nyújthat és a környezetünk tiszteletteljes szeretete, amiben nincs okom kételkedni.

Ha jól elgondolom, hogy csak tőlem függ, hogy az ő ártatlan szívükben az anyát pótoljam, akkor biztos sikernek nézek eléje. Már pedig, ha vállalkoztam az anyahelyettes kötelességeire, akkor annak meg is akarok felelni.

De miért tépelődöm? nekem is nyugalomra kell térnem, hogy holnap ott kezdje a ti Mari nényetek is, a hol ma elhagyta.

Másikat? örökön örökké csak másikat? Tudok is én nektek mindig másikat!!!

Környei Lajosné.

A. Győző, a »Budapesti Mentőegyesület« el- lenőrző orvosa a vidék nagyobb városaiban a mentő-egyesület szervezésének szükséges és célszerű voltáról, valamint az első segélynyújtásról előadást tart.

Pécsett már régebben foglalkoztak a mentőegyesület szervezésének gondolatával, s e cél elérésére *Vaszary* Gyula főkapitány már évekket ezelőtt egy népünnepélyt rendezett, melynek tiszta jövedelmét a felállítandó mentőegyesületre fordították volna. Akkor a körülmények nem voltak olyanok, hogy ez az üdvös terv megvalósulhatott volna, most azonban remélhető, hogy mielőbb megtörténik eme szükséges és a közjót szolgáló egyesület szervezése.

Dr. *Virosztek* A. Győző tegnap reggel óta — mint már említettük — Pécsett időzik, s tegnap délután öt órakor a városi közgyűlési termében tartotta meg az első nyilvános előadását.

Már jóval az előadás kezdete előtt zsúfolásig megtelt a városi közgyűlési terem, melynek földszintjén, *Majorossy* Imre polgármester, *Vaszary* Gyula rendőrfőkapitány, *Oberhammer* Antal rendőrkapitány, városi tűzoltó főparancsnok, *Cirer* Elek dr. városi tiszti főorvos, *Tolnai* Vilmos dr., *Ludvig* Ferenc dr. városi orvosok, Dr. *Eors* Emil, *Löwy* Lipót dr. és *Gaál* Ferenc gyakorló orvosok, továbbá a pécsi tanítótestület számos női és férfi tagja, s néhány városi bizottsági tag foglalták el, míg a többi padokat az érdeklődők tömege töltötte be. A karzaton a szabadnapos rendőrök teljes számban, a pécs városi és önkéntes tűzoltótestület, valamint a gyári tűzoltóságok kiküldöttjei voltak elhelyezve.

Virosztek dr. pontban öt órakor kezdte meg valóban érdekesítő és fölőtte tanulságos előadását, melyet a közönség mindvégig nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatott meg.

Az orvos előadási modora, a mellett, hogy minden csekélységre kiterjed, könnyen érthető, népies hangú; tartózkodik minden idegen nyelvű kifejezéstől, úgy hogy a leglaikusabb ember is könnyen megértheti. A mellett nem abban a száraz tudományos s nehézkes modorban, hanem helyenként jóízű humoros derűséget keltő hangon. tartja előadásait.

Előadásának egyes tárgyait vagy képből, vagy szétszedhető csontvázak s anatomikus alakokon mutatja be, mely szemléltető előadási módor nem csak rendkívül érdekessé, hanem könnyen megérthetővé is teszi az előadottakat.

Az előadó első sorban is az emberi test anatómiai összetételéről tartott előadást, s részletesen haladva végig úgy a test mint a szervezet lényeges részeinek boncolgatásán áttért az első segélynyújtás tárgyára.

Az első segélynyújtásnak — ugymond — főleg — akár vágott, metszett, akár zúzott sebeknél — az a főcélja, hogy a sebesültet mindaddig megóvjuk az elvérzés veszedelmétől, míg orvost tudunk hívni. Az első segélynyújtásban kitanítottaknak semmi esetre sem szabad azt hinniök, hogy mert első segélyt nyújtani talán tudnak, hogy most már ott, ahol ők vannak, orvosra nincs szükség. Sőt éppen azzal tesznek emberbaráti kötelességüknek első sorban eleget, ha nyomban a sebesülés után orvost hivatnak, s csak aztán gondolnak az első segélynyújtására, mely mindenkor csak arra való, hogy az orvos tehát a szakértő megérkezéseig a végveszedelemtől óvja meg a sebesültet. Tény az, hogy ily esetben nem vindikálhatja magának az orvos, az életmentés érdemét, mert az kizárólag azt illeti, ki az első segélyt nyújtotta, mert nélküle bizony könnyen megeshetett volna, hogy az előhívott orvos, már csak a beállott halált konstatálhatta volna.

A vérzésekről szólva, három féle vérzést különböztetünk meg: az *ütöeres*, a *vivöeres* és a *hajszál* eres vérzést, melyek közül a legveszélyesebb az *ütöeres* vérzés, melynek beáll-

takor, gyors segély hiányában a sebesült igen könnyen elvérezhetik. Az ilyen esetekben, midőn ütőeres sebesülés történt, legjobb vagy szoroson elkötteni a sérült tagot a seb fölött mindenkor a szív felé és lehetőleg csonthoz közel vagy pedig a vérzés csillapítása végett a sebesített tagot magasabbra helyezni, a mely esetben a vérnek saját sulya folytán vissza kell folynia az érben, mi nagyban csökkenti a vér kifolyását.

Ha az ütőeres sérülés a kar és lábán történt, akkor legjobb a kart könyöknél, a lábat térdnél szoroson behajtani, mi szintén megóvjá a sebesültet az elvérzés veszedelmétől.

A vérzések legveszedelmesebbikét, az ütőeres vérzést akként ismerni meg, hogy oly esetekben, melyeknél az ütőér sérül meg, a vér élénk piros színű s fecskendezve tör elő a sebből. Legveszedelmesebb és rendszerint halált hozó, a nyakon végig vezető ütőerek sérülése, mert ezeknek ama sajátságuk van, hogy megsebesülésükkor, vagyis midőn elválnak egymástól, egy részük lecsuszik, úgy, hogy a támadt folytonossági hiányt az orvos is csak ritka esetben tudja helyrehozni.

Majd áttér az előadó a sebekre általában s a sebkötés néhány módját mutatta be famuluszán.

Virosztek dr. a sebekről szólva igen kárhóztatja azt a módot, melyet némelyek a kezükön támadt, metszett sebekkel szemben követnek, hogy t. i. *pókhálót* vagy *meszet* tesznek, kaparnak a sebre. A sebek gyógyulásának, egyik eléggé nem hangoztatható főkeleke a *tisztaság*. Már pedig a pókháló, mely ki tudja mióta van a szoba sarkában s a méz, melyben a fallétesztés folytán méreg is lehet, csak arra szolgálhatnak, hogy vérmérgezést, vagy legalább is komplikációt idézzenek elő. Oly esetek, melyekben a pókháló és méz használata minden utó következmény nélkül maradt, semmi esetre sem bizonyítják eme piszkos porlepte dolgok ártalmatlan voltát, hanem rendszerint csak a szerencsés véletlennek köszönhetőek.

Végre áttért az előadó az epileptikus betegekre, az ájulásra és a tetszhalottak felélesztési kísérletének módjára.

Az epileptikus betegekről szólva, kijelenti az előadó, hogy az a szokásos mód, melylyel a görcsökben vergődő ember hüvelyk ujjait kiszabadítani igyekeznek összeszorított ökléből s ezzel könnyíteni vélnek a betegen — mit sem ér.

Az epileptikus roham görcsös állapot, mely magától is elmúlik s orvosi beavatkozást sem igényel. A fődolog az, hogy a beteget attól óvjuk meg, hogy vergődése közben kárt ne tegyen magában s ezzel eleget tettünk az ember baráti kötelességnek, míg ha a hüvelyk ujjait erőszakkal bontogatjuk, könnyen megeshetik, hogy kitörjük a szerencsétlen ember ujjait.

Az ájulásról szólva, dr. *Virosztek* a mesterséges lélegzésre tért át, mely biztos eszköz az ájult felebresztéséhez, a vízbe esetek megmentésére és a tetszhalottak felélesztésére.

Az ember tudvalevőleg tizenhatszor lélekezik egy perc alatt, minden lélekzésre egy belélekzést és egy kilélekzést számítva. A mesterséges lélekzést akként érjük el az elalélt embernél, hogy az ájultat lefektetjük, még pedig úgy, hogy a vállalai magasabban teküdjének, mint a fej. Ezután könyöknél behajtuk a beteg karjait s odaszorítjuk a mellkashoz s azután lassan, de eléggé erélyesen ivalakokban hátra huzzuk a beteg karjait, miáltal a tüdő összeszorulását és tágulását, illetve a lélekzést érjük el. S ezt a műveletet addig folytatjuk, míg csak magához nem tér a beteg! A mesterséges belélekzést az előadó szemléltethetőleg a szolgálóján mutatta be s ezzel véget ért az előadás.

Természetes, hogy mindez, mit itt vázlatosan s nagyobb vonásaiban közlünk érdekességénél fogva olvasóinkkal, csak igen cse-

kély része annak az érdekesítő előadásnak, melyet meghallgatni nemcsak tanulságos, de élvezetes is.

A felolvasás, után — mely esti hét órakor ért véget, a fáradhatatlan előadót, dr. *Virosztek* A. Győzött a hallgatóság lelkesen megéljenezte.

Jogász-táncestély.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. november 16.

Csak nem rég zajlott le a pécsi püspöki jogakadémia polgárainak egyik fényes műsorral egybekötött, kitűnően sikerült táncestélye a »Vigadó« villanyfényes termeiben. A pécsi szép asszonyok, bájos leánykák emlékezetében még szinte benne van annak a béli éjnek édes, mámorító emléke s tegnap már ismét kigyultak a terem izzólámpái, fényárba borították a sima, tükörfényes parkettet, melyen egymáshoz simulva jártak az andalító keringőt, a tüzes csárdást egyaránt a táncoló párok.

Igen! A pécsi püspöki jogakadémia polgárai, kik méltán mondhatják, hogy az idei béli idényt ők nyitották meg, tegnap este ismét táncestélyt rendeztek a »Vigadóban« s újra felhangzott a zene, honolt a jókedv s a fiatalság vidáman, fáradhatatlanul áldozott Terpsichore, a tánc istennőjének.

Fényes volt a tegnapi estély is, előkelő, mint megannyi vállalkozása az agilis és előkelő izlésű rendező-bizottságnak.

Már este nyolc órakor kezdődött a vendégjárás s aztán gyors egymásutánban érkeztek a szebbnél szebb, izlésesnél izlésesebb béli toalettjeikben a tánc kedvelő hölgyek, egymásután robogtak elő a vendégeket hozó kocsik s nem sokára felhangzott a zene.

Táncra perdült az ifjuság *Farkas* Sándor zenekarának hangjai mellett s aztán jártak a vidám táncot, míg csak elő nem törtek az első halvány napsugarak a fekete, komor felhők mögöl. A négyeseket körülbelül nyolcvan pár táncolta.

A megjelent hölgyek névsorát, amennyiben ezt összeállítani sikerült, az alábbiakban közöljük:

Asszonyok: özv. Breining Péterné, Bergmann Jánosné, Eckensberger Györgyné, Eizer Jánosné, Fekete Mihályné, Haffner Jánosné, Holics Gyuláné, Hicker Józsefné, Hoffmann Lajosné, özv. Kaltnecker Györgyné, özv. dr. Kasza Józsefné, Klimó Miklósné, Kutassy Tódorné, Koszter Károlyné, Kaltvasserné, Kohárics Jánosné, özv. Lauber Rezsóné, Opris Péterné, Pilch Antalné, Präger Jánosné, Pachner Oszkárné, Radocsayné, Röck Gyuláné, Szilyné, özv. Schapringer Mórné, Steinerné (Tóti), dr. Sey Ernőné, Schlesinger Mórné, Simon Jánosné, Szekula Jánosné, Tóth Józsefné, Wurster Józsefné, Vörös Mihályné, Zsiga Lászlóné.

Leányok: Breining Olga, Bergmann Böske, Dvorszky Paula, Eckensberger nővérek, Eizer Ilona, Fekete Irma, Holics Lulu, Hoffmann Márián, Haffner nővérek, Hicker Irén, Koszter nővérek, Kussinszky Blanka, Kaltnecker Ilona, Kaltvasser Márián, Kutassy Luci, Klimó nővérek, Koharics Mariska, Kopp Irma, Lauber Margit, Maar Ferike (Kaposvár), Náray Márta, Opris Angela, Pachner Angela, Pilch Böske, Präger Matild, Röck Janka, Rihmer Margit, Radocsay Mariska, Szekula Sárika, Sey Vilma, Schlesinger Jenni, Steiner Ilona (Tóti), Schapringer Mici, Szily Ilona, Sey Nellike, Tóth Mariska, Tallián Irma, Zsiga Gizi.

— Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szíves beküldésére kéri a kiadóhivatal.

Hirek.

Pécs, 1899. november 16.

A kalauz.

(Vigjáték egy felvonásban.)

Történik egy közeli állomáson. Idő: a jelen század.

Az állomás jobboldali fás helyiségében fiatal csinos asszonyka ül egy padon és türelmetlenül várja a vonatot. Többször félénk pillantást vet egy férfura, ki izgatottan, dühös füstkarikákat fujva szívja a helyiség tulsó oldalán szivarját. Nagyszámu közönség, börtöndők, ládák. Az égető nap hevében a két hordár lomhán és angyali egykedvűséggel ásitozik.

Vasuti szolgáló: Pécs felé tessenek jegyet váltani!

Hölgy: (feláll és első igyekszik lenni a pénztárnál, mi sikerül is.) Pécsig egy második osztályut.

Ur: (a jegyet váltó hölgy háta mögő sompolyog és esdeklően suttogja fülébe): Hát mégis itt hagy? Hát nem gondol arra, hogy tulajdonképen mégis csak a feleségem?

Hölgy: pénztárcájába teszi jegyét s férjét egy megvető tekintettel végig mérve, egy hang nélkül távozik és előbbi helyét elfoglalja.)

Ur: (a nő után megy.) Hát ez a hitvesi kötelesség? Hát így szeret? Amiért most nincs módomban, hogy egyre a kedvében járjak? Ilyenek vagytok ti asszonyok, miért is szerettem annyira!? (Megsemmisülve roskad le a nő mellé a padra.)

Hölgy: Tán csak nem akarja, hogy éhenhaljak? (A méregtől elvörösödik arca.) Higyje el, ha tudtam volna, hogy itt fogom találni, megkiméltem volna magamat e kellemetlen jelenettől.

Ur: (Hirtelen felugrik s ökölbe szoritott kezekkel sziszegi): Nem! Nem fogsz elmenni, hűtlen, gonosz! Nem! a feleségem vagy! A parancsolód vagyok!

Hölgy: (Gúnyos mosolylyal). Ah! Nem is tudtam, hogy önnek is hatalma van fölöttem . . .

Ur: Majd megfogom mutatni, hogy milyen hatalmam van! (Dühösen az állomás tulsó oldalára megy, hol izgatottsága a dühörgő vonat közeledésére fokozatosan növekszik.)

A vonat prüszkölve berobog.

Kalauz: Egy perc!

Vasuti szolgáló: Pécsfelé tessenek beszállni.

Ur: (Kihívó mozdulattal áll a kijáratához.)

Hölgy: (Izgatottan jár ide s tova és kétségbeesetten remeg ajka, mert az utasok már majd mind beszálltak. Végre is a kijárat felé tart)

Ur: (Gyengéden megfogja a nő karját és igyekszik visszatartani.) Kérem maradjon!

Nő: (Izgatottan, haraggal rákiált:) Ereszsen el!

Ur: (Elereszti.)

Nő: (Sietve a kupéhoz.) Kalauz, kalauz hamar egy másodosztályt!

Kalauz. (Indul kupét nyitni.) Itt még éppen két személy részére van hely.

Ur: (Mindenütt a nő nyomában van.) Nem kell kupé, ez a hölgy nem fog elutazni!

Hölgy: (Urhoz). Tolakodó! Szentelen! (Kalauzhoz) Nyissa ki ezt a kocsit!

Kalauz: (kinyitja) Méltóztassék!

Hölgy: (Gyors szökéssel akar föl szállni).

Ur: (Utána hatol és a lépcsőn levő hölgy hajfonatába kapaszkodik.) Nem megy el! Megszégyenítelek.

Hölgy: Juj! (s egy hatalmasat rug hátra, mely az ur térdét éri.)

Ur: (Elengedi a hölgy haját, de most meg a szoknyájába kapaszkodik és teljes erejéből huzni kezdi.)

Hölgy: Segítség! Segítség! (A felsőszoknya a férj kezében marad. A hölgy fehér alsószoknyájában tűnik el a kupében.)

Ur: (Dühösen földhöz csapja a szoknyát.) Most már mehatsz!

Kalauz: Uram, itt ne csináljon botrányt, ugyis már késtünk négy percet!

Hölgy: (Megjelenik a kocsi-szakasz ablakánál) Kalauz, a jó Isten áldja meg, hozza be a szoknyámat.

Kalauz: (Fölveszi a szoknyát és szakértelemmel végignézi. Indul fölfelé vele).

Ur: (A kalauz után megy) Azt a szoknyát be nem viszi, vagy én is megyek utána. Akkor pedig az alsó szoknyát is be kell majd adnia.

Kalauz: (Igyekszik az ajtót maga után becsukni, de az Ur kívülről erősen tolja és pár percnyi dulakodás után a kalauz is jobbnak látja a közömbös visszavonulást.)

Hölgy: (Kétségbeesetten az ablaknál) Kalauz, a szoknyámat! Drága kalauz a szoknyámat!

Kalauz: (Meghatja a szép nő könyörteljes tekintete s a publikum felé fordulva stentori hangon megszólal) Uraim, egy botot!

Egy kis ember remegő kezekkel nyújtja át a hős kalauznak botját.

Ur: Mit? Botot? (Gyürkőzni kezd).

Kalauz: Mehet! Mehet! (A vonat elindul és a kalauz szoknyával és bottal kezében a nő megindult szakasza mellett megy. Most hirtelen a bot tetejére teszi a szoknyát és egy ügyes csavarintással beteremti az ablakon. Egyben felkapaszkodik a már robogó vonatra.)

Hölgy: Köszönöm, köszönöm — hálás leszek érte!

Ur: A bitang becsapott!

Kalauz: (Mosolyogva szalutál a dühöngő férjnek.)

Napirend 1899. november 17-én.

Naptár: péntek, november 17. — Róm. kath.: Gergely. — Prof.: Alfeusz. — Görög-kel.: (nov. 5.) Galakt. — Zsidó: Kislev 15. — Nap kél 7 óra 10 perckor; nyugszik 4 óra 20 perckor. — Hold kél 4 óra 34 perckor délután; nyugszik 7 óra 35 perckor reggel. Holdtölte délelőtt 11 óra 35 perckor.

Időjárás. Kikötés a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hűvös idő, helyenkint csapadék várható.

Színház: Díszelőadás este 8 órakor a keresk. miniszter tiszteletére. Színrekerül »Don Pietro Caruso« dráma és a »Görög rabszolga«, operett első felvonása.

— (Miniszter-várás.) Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek holnap látogatása alkalmából a Dunagőzhajósi Társaság Maria-utcai bányagazgatósági palotájára már ma reggel kitűzték a nemzeti lobogókat. Ma Pécsre érkeztek: Ullmann Lajos udvari tanácsos, a társaság vezérigazgatója Bécsből, a ki a minisztert az üszöghi állomáson fogja üdvözölni; továbbá Déry Károly, szénelárusító igazgató és Hauser János, a mohács-pécsi vasut forgalmi főnöke, Budapestről. A társaság igazgatósága részletes programokat készítettett ma a miniszternek szabolcsi és bányatelepi látogatásáról s azokat holnap a helyszínén fogja a vendégek között szétoztani. Az üszöghi vasuti állomás diszben, fellobogózza áll már ma és a szabolcsi Ferenc József-akna és a György-akna, valamint a munkástelep házai diszben állanak. Bányatelepen diadalkaput emelnek a miniszter tiszteletére s fellobogózzák a Schroll-aknát, András aknát és a bányásziskolát. Ma délután már a város főbb utcáin és középületein is kitűzték a nemzetiszín zászlókat s úgy a kereskedelmi és iparkamarában, mint a meglátogatandó ipartelepeken és gyárakban nagy buzgósággal készültek a miniszter fogadtatására.

— (Jegyzői vizsga.) Érdekes és tanulságos jegyzői vizsgálat folyt ma le a vármegyeház közgyűlési termében. A jegyzői vizsgáló bizottság következőkép alakult meg: *Tormay* Károly alispán elnök, *Koszits* Kamill megyei főjegyző, *Jesszenszky* Lajos árvaszéki

ülnök, *Nagy* Jenő megyei tiszti főügyész, *Salamon* József kir. tanfelügyelő, *Ternowszky* Alajos pénzügyigazgató helyettes, *Bolgár* Kálmán anyakönyvi felügyelő, dr. *Mende* Lajos megyei tiszti főorvos és *Olasz* Gábor szalantai körjegyző. *Gacza* József és *Reiner* Lajos lencsuki jegyzősegédek bocsáttattak vizsgálatra. Tegnap az írásbelit sikeresen tették le és titkos szavazattal egyhangulag szóbelire bocsáttatták őket. A szorgalom mintaképét látták *Gacza* Józsefnél, a ki egyszerű földműves család fia és egykor mint kisbíró működött. Az elemi iskolákat is magán uton saját szorgalmából végezte el és a polgári iskola hat osztályáról is magán uton vizsgázott. Hivatalos teendői mellett mint magántanuló fáradozott és ma végre sok évi kitartó fáradságának jutalmát élvezheti. *Gacza* József 6 igen szavazattal, 2 ellenében, *Reiner* Lajos pedig 5 igen szavazattal 3 ellenében levizsgázott. A vizsgáló bizottság tekintettel volt mindkettőjük kitartó nagy szorgalmára.

— (Bizottsági ülés.) A város regále-bizottsága folyó hó 18-án (szombaton) délután 3 órakor a városházán a polgármester helyiségében ülést tart.

— (Halálozások.) Fonyódi *Fonyó* László, Tolnavármegye nyugalmazott fősolga-birája, Világosan meghalt. Az elhunyt vejénél *Bohus* Lászlónál volt látogatóban s ott érte a halál. Hatvannyolc évet élt s özvegye, gyermekei, unokái és nagyszámu rokonság gyászolják. — *Kramoliny* Józsefné szül. *Jilli* Ida, *Kramoliny* József, bonyhádi gyógyszerész neje meghalt életének 60 ik évében Bonyhádon. — *Partl* József volt, 48-as honvédörmmester, életének 74 ik évében Szegzárdon meghalt.

— (Örjögő vicinális.) Tegnap délbén Báltaszékről megindították a vicinális és a derék kávédaráló csak úgy köpködté szilaj örömeiben hórühorgas kéményéből a piszkos fekete szénfüstöt. Gyorsan, olyan sebesen, a minő sebességet csak egy vicinális ki tud fejteni, robogott tova a sinpáron. Dombóvár és Mágocs között erősen füttyülni kezdett a sinek mellett legelésző lovaknak, hogy jó lesz kitérni, mert különben utoléri őket a nemezis. De a lovak nem ijedtek meg a vicinálisól és szépen tovább legelészték, sőt az egyik ló kényelmesen elhelyezkedett a sineken, nagyot nyertett a vicinális felé, mintha remélte volna, hogy a vicinális majd kikerüli. Csakhogy a vicinálissal nem lehet tréfálni, rosszabb az száz igazi vonatnál, ha megmérgezik. Még egyet és utoljára füttyentett, azután teljes gőzerővel neki ment a lónak. A szegény állat alaktalan hustömeggé morzsolódott s minthogy a másik ló egy kötél által hozzá volt kötve, azt is maga után rántotta. Ennek a szegény állatnak meg egyik lábát törte ketté az örjögő vicinális. Az utasok rémülve ugráltak ki és részvéttel szemlélték a vicinális áldozatait. Pár perc múlva a vicinális megint elindult, a szegény ló pedig fájdalmas pillantást vetett a dühöngő vasszörnyeteg, az ő megrontója után.

— (Tüzek.) Kéménden *Ulrich* Fülöp, ottani lakos, udvarán tűz volt a napokban. A szénapajta gyuladt ki és égett le. A kár másfélezer forint körül van. Lápafőn *Neiser* Lipót ottani lakos birtokán kazaltűz volt a minap. Itt is vagy másfélezer forint kárt okozott a tűz. Szászvárott *Lóth* Antal háza gyuladt ki kedden este. A tűz a kémény mellett keletkezett, azonban idejekorán észrevették s eloltották, mielőtt nagyobb kárt okozott volna. A vizsgálat még eddig nem tudta kipuhotolni a tüzek keletkezési okát.

— (A megyei hivatalnokok fizetésjavításáról.) Emlékezhetnek olvasóink, hogy a legutóbbi vármegyei rendes közgyűlésen a megye tisztviselőinek fizetésjavítása céljából 2%-os pótdót szavaztak meg. Együttáll megállapították az arányt is, hogy melyik hivatalnok mily arányban fog fizetésjavítást élvezni. A jelszó a fizetés rendezése volt, azonban a megállapított fizetésjavítással többen nem voltak megelégedve és miként értesülünk, egész csomó föllebbezést adtak be ezen közgyűlési határozat ellen, melyben az aránytalanság ellen fölszólnak. A föllebbezések a miniszter figyelmét a helyes arányra hívják föl.

— (Tanítónők estélye.) Felolvasással egybekötött hangversenyt rendez folyó hó 26 án (vasárnap) délután 5 órakor a Vigadó nagytermében a pécsi és pécsvidéki tanítónők egyesülete. Az igen érdekes műsort annak idején közölni fogjuk. Az egyesület rendes, valamint pártoló tagjai ez alkalommal beléptit nem fizetnek, tagságukat a nekik kézbesítendő belépti jeggyel igazolják. Nem tagok számára a belépti díj egy korona.

— (Meg akarta ölni.) *Anstetter* Zsigmond, majsapusttai uradalmi intéző ellen vakmerő támadást intézett egy *Schmidt* Ede nevű munkás. Betört az udvarába és ott meg akarta ölni és az elzárt lakás ajtaját kezdte már fessegetni, mikor az éjjeli őrk véres szándéka végrehajtásában megakadályozták. A vére szomjazó embert feljelentették a bíróságnál.

— (Ember a szénakazalban.) A szigetkülvárosi réten az éjjel a rendőrjárat egy szénakazalban egy emberre talált. Ott hortyogott az istenadta, beágyazva magát a kazalba, hogy az éj hidege ne ártson neki. Persze felzavarták álmából s bevitték a rendőrségre. Ott kitünt, hogy *Zsidó* Lajosnak hívják, hely és munkanélküli egyén s mint ilyen, egyelőre a torony alatt tartják.

— (Feltört kamra.) Lipován *Kiebert* Pál ottani lakos kamrájába egyik közelmult éjjel betörtök. A betörök ruhákat és élelmiszert vittek el a kamrából s garázdalkodásukat csak másnap vette észre a káros, ki feljelentette az esetet a bíróságnál. Az ismeretlen betöröket most keresik.

— (Fejbevert ember.) *Banakovics* József mohács-szigeti lakoson orvtámadással állt boszut a minap egy haragosa, *Kozma* József, szintén mohács-szigeti lakos. Megleste, mikor *Banakovics* este hazatért s rátámadván, egy kövel fejbeverte. A súlyosan sérült ember alig tudott támadója elől menekülni s feljelentette az esetet a hatóságnál.

— (Szárasgáti Béla és társai.) A tapolcai csendőrség egy veszélyes csaló és zsebmetsző banda garázdalkodásáról rántotta le a leplet. Ugyanis a Pécssett is jól ismert *Szárasgáti* Béla, *Marton* Géza, *Levél* Mihály, *Goda* István, *Kelemen* Mihály, *Fischer* Simon és *Pilka* Károly utazó zsebtolvajokról kiderítette, hogy ezek különböző városokban lakásokat béreltek s onnan kirándulva, a dunántúli megyékben letolyó országos vásárokon a zsebmetszés útján igyekeztek pénzt szerezni, ha pedig úgy nem sikerült, akkor bugyelláris dobáshoz folyamodtak, mit a következőképen hajtottak végre: A marhavásárban megfigyelték, hogy ki adott el ökröket, az ily embereket azután valaminek a megtekintésére kérték fel s midőn a kitűzött helyhez közeledtek, akkorra már a banda egyik tagja előttük termett s egy papírral kitömött pénzes erszényt ejtett el oly módon, hogy az ismeretlenlennel jövő társai azt megtalálják: mikor azután ezek a talált bugyellárist felvették és mutatták az ismeretlennek, kérvén egyszersmind, hogy

menjen velük valamely félreeső helyre osztozkodni, az idegen, illetőleg az ismeretlen megörülvén a sok pénznek, eiment velük osztozkodni; midőn azonban osztozkodásra került a dolog, akkorra már a tolvajtársak is ott termettek és az ismeretlent kérdőre vonták megtalált pénzük visszaadására; s midőn az tagadólag válaszolt, előmutattatták vele pénzes tárcáját s addig, míg az egyik tolvaj a pénzes tárca tartalmát kiemelte, társai a csizmáit vetették le az ismeretlennek s aztán mikor már a pénz náluk volt, ott hagyták az áldozatot, vissza dobva károsnak a pénzes erszényét üresen. Ily módon loptak el Miskén lefolyt országos vásárban *Burján* János veszprémmegyei adorjánházi lakostól 280 forintot, a zalamegyei Pölöske községben egy eddig még ismeretlen egyéntől 190 frtot, Várpalotán lefolyt vásárban egy eddig még ismerlentől 130 frtot, Marcaliban lefolyt vásárban egy ismerlentől 85 frtot, Tapolcán Kovács Györgyné korcsmájában Szabó József vonyolai lakos zsebéből zsebmetszés útján 360 frtot. Ezekon kívül pedig még számtalan nem ismert hasonzerű cselekmények terhelik őket. S mert működésük ma már igen sok utánczót szült, ez okból nagyon tanácsos óvatosságnak lenni. A kiket pedig hasonzerűen esetleg megcsaltak, azok ugyan jól teszik, ha abbeli panaszaiikkal vagy a legközelebbi csendőrségnek, vagy pedig a tapolcai kir. járásbiróságnak — ahol említettek vizsgálat alatt vannak — bejelentik.

— **(Öngyilkos gazdatiszt.)** A napokban megirtuk, hogy *Fenyvesi* (Fleischer)

József huszonhat éves zobáki gazdatiszt, szerelmi bánatában öngyilkossági szándékkal kékkő és kénoldatot ivott. A mérge azonban nem ölte meg mindjárt az erős szervezetű fiatalembert. Fenyvesit beszállították a pécsi »Irgalmasok« kórházába, ahol három napi szenvedés után tegnap este meghalt. Az öngyilkos hulláját kiszállították a budaikülvárosi temető hullaházába a honnan holnap fogják eltemetni a budaikülvárosi temetőbe.

— **(Tolvaj csavargók.)** Csibrákon *Filler* Sebestyénnek és még négy szomszédjának házában történtek lopások a minap. Mindenütt ruhaneműeket szedtek össze a tolvajok, kiket azonban csakhamar elfogtak *Kovács* Antal csikóstóttósi és *Kolompár* Ádám bonyhádi illetőségű csavargók személyében. A tolvaj csavargók most a börtönben várják büntetésüket.

— **(Ellopott szűr.)** Keő községben *Szabolcsics* Gyuró ottani lakos lakásába betörték. Azonban a betörő csak egy szűrt emelt el, bár annak se vette hasznát, mert mielőtt eladta volna, elfogták. A betörőt *Pradokrovics* Cedonak hívják s nagybudméri illetőségű. Csavargóva járt eddig faluról-falura, lakás és foglalkozás nélkül. Most a börtönben talált pihenőre.

— **(Körözések.)** A dunaföldvári kir. járásbiróság özv. *Szlányi* Istvánné szül. Kis Vil-mát, ki legutóbb Papp Zoltán biztosítási ügy-nőssel lakott s vele Duna-Földvárról Szabad-szállásra, majd Kis-Kőrösre, innen pedig ismeretlen helyre költözött, közcsend elleni kihágás miatt körözteti. — A budapesti törvényszék *Arnold* Teréz, dunaföldvári születésű le-

ányt súlyos testi sértés büntetésében való bűnrészesség miatt körözteti. — A budapesti kir. törvényszék a németkeéri születésű *Kis István* 32 éves kocsis lopás büntette miatt országosan körözteti, mert ismeretlen helyen tartózkodik. — A pozsonyi rendőrkapitányság *Schlesinger* Dávid, paksi születésű, 25 éves, tejsarnokost kihágási ügyben keresteti.

— **(Rendkívüli közgyűlés.)** A pécsi és pécsvidéki tanítónők egyesülete f. hó 21-én (kedden) délutáni 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart a polgári leányiskola kézimunka termében. Minthogy a közgyűlés egybehívását egy sürgősen elintézendő ügy követeli, pártolótagjait ez uton hívja meg az egyesület.

— **(Támadás a bűn-utcájában.)** *Buszi* Ferenc, kovácssegéd, a ki a Nagy Flórián-utcában lakik, tegnap este 8—9 óra között a Kigyó-utca akart menni. A bűn-utcájának elején azonban elébe ugrott egy nagy magas fiatalember s minden szó nélkül leterpette a földre, minek következtében a megtámadott kovácssegéd esésközben egy kőbe vágta az arcát s bal szeme alatt súlyosan megsérült. A vértől előntött arcú legényt támadója ekkor trágár szitkok között otthagya és eliramodott. *Buszi* ma reggel jelentkezett a rendőrségnél és sebért hatóságai orvossal megvizsgáltatta s be-köttette. A rendőrség egy gyanus egyént már le is tartóztatott, ki ellen most folyik a vizsgálat, hogy ő volt-e az orvtámadó?!

— **(Eseréves telefon.)** Braziliában évezredek óta telefonálnak egymással az ugy nevezett dob-telefonnal. Vezetékük a föld, telefonuk pedig egy félig a földbe ásott dob.

körülötte minden olyas diszítés, arckép, párnácska, nipp és egyéb, aminőket az asszonyok minden utjokban magukkal szoktak hozni és a melyek valóságos rémei a komornáknak, amikor ezek gondos, hiánytalan becsomagolásáról gondoskodniok kell.

A kis szoba igen barátságos volt; mégis, úgy látszott, *Lydia* nem jól érzi magát benne. A rózsák illata, amely az asztalról árad, összevegyül a nedves aszfalt szagával, a mely a nyitott ablakon bejut.

Még mindig esik. Csip . . . csup . . . hull alá az eső a szürke égből a fekete földre, a makadámra szinte panaszkodva, jajkiáltással esnek a csöppek, mintha annak érintése kellemetlen lenne rájuk nézve; a Tuileriákban a gyepe csöndesen, szeliden hullottak, mintha csak megcsókolnák, az ősrégi gesztenyefák világos, tavaszi levelein epedően, suttogva ereszkednek alá, mintha tudja Isten mit akarnának a leveleknek mesélni vagy üdvözlést hoznának nekik az égből.

Csip, csup, csip . . .

— Ha zavartalanul lehetne hallgatóni rájuk: . . . gondolja *Lydia*.

Talán feleletet adnának a száz kérdésre és gondolatra, a melyet az asztalon fekvő nyitott levél benne fölbresztett.

Zavartalanul hallgatni az álomszerű eső suttogását! — hogy is lehetne ezt Párisban, a hol azt annyi zaj nyomja el, különösen a rue de Rivoliban a Hotel Maurice előtt. Kocsizörgés, robogás, ostopattogás, a kocsisok és pasasérok káromkodása és e mellett újra, meg újra,

— Nem, nem köszvényben, hanem a plainair festők sikerében.

— Mily borzasztó! mondta *Dick*, kit *Sylvains Armand* borzalmas halála hidegen hagyott. Gondolatai más irányban kalandoztak. Szeretett volna még más valaki után is kérdezősködni, de hirtelen senkinek a neve nem jutott eszébe. Hogy más tárgyra térjen, azt kérdezte *Jessendytől*:

— Melyik az a kép, mester, a melyet az imént oly nagyon dicsért?

— Nézze meg, mondta *Jessendi* s a másik terembe vezetete.

Ott, a legszebb helyen, a fal közepén függött egy kép, mely rögtön magára vonta kiváló és sajátos technikájával minden műértő szemét. A kép megragadó tragikummal egy parasztot ábrázolt, amint vállán kaszával a dülöuton megy. Jobbról tőle érő rozstábla kerül el, üde zöld kalászokkal, balról egy mohos kőkerítés látszik, mely mögött fekete kereszték ágaskodnak a zöld fű között. És fölötte a sötét viharfelhőkbe fuló naplemente.

— „Aratás“ a kép neve — mondta *Jessendi*. — Mit szól hozzá? Nagyszerű, nemde?

— Csodálatos. Ki festette? G. G. Csak két betű olvasható a vászon sarkán.

— *Glimm Gertrud* a név. Nem hiszem, hogy a saját kezének munkája.

— Én is kételkedném, ha e percben nagyobb festőt ismernék, miint őt, vagy olyan képet, mely csak meg is közelíti az ő remekét.

— Talán bizony a közelünkbe is van a mester —

Két egymástól több kilométerre elhelyezett ilyen dob oly érzékeny a hangok iránt, hogy az meglepő. Brazíliai utazók állítása szerint, ha több kilométer távolságban megütnek egy ily dobot, akkor a jelfogó dob oly nagy hangot ad, hogy az ötven—száz lépésnyire is meghallható. Az indiánok megállapított jelek alapján ilyen dobteléfonoval közlekednek egymással s már több ezer esztendeje ismerték e műszert. Brazília talajviszonyai teszik lehetővé ezt a furcsa telefonálást, mert az Európában végzett kísérletek oly tág határok közt nem sikerültek, mint Braziliában.

Művészet, irodalom.

○ Szulamith. Tegnap került Pécssett harmadszor színre Szulamith és már harmadszor hozta meg a direktornak a telt házat. Itt-ott volt csak egy üres páholy, a földszinten pedig minden hely el volt foglalva. A közönség zajos tapsokkal honorálta a színészek buzgóságát. Szulamithot legalább egyszer érdemes megnézni, csak az a hagyományos nagyváradi kuplé, Rosenzweig Groswardeinjané kísértene az egész harmadik felvonáson keresztül.

A szereplők kitettek magukért és a publikum is kellemesen töltötte el az estét.

(Np.)

○ Don Pietro Carusso. Bracco Robertnek, a híres spanyol színművésznek egyfelvonásos drámája kerül bemutatásra holnap színházunkban, a keresk. miniszter tiszteletére rendezendő díszelőadás keretében. Pietro Ca-

rusot *Zacconi*, a nagy olasz tragikus játszotta Magyarországon először. Don Pietro hivatászerű hamis tanu, kortes és részeges vén íráter, kinek egyetlen büszkesége leánya becsülete. Ezt a lányt zár alatt őrzi s mást nem bocsát hozzá, mint olykor a fiatal Fabrizio grófot, ki természetesen elcsábítja a lányt s aztán bucsut vesz tőle, mint a kifacsart citromtól. Az apát azonban kifizeti: e fizetség a lány becsületének ára. A lány a pénz visszatartásával elárulja a titkot. Don Pietro mérsékelten dühöng, a mennyire ezt a bevágott fél palack cognac megengedi. Aztán azt kívánja, hogy a gróf vegye el a lányát. Erre a gróf sze mébe vágja Pietronak, hogy az ő lányát nem veheti el, habár Signora Margherita ellen nem volna kifogása. Az apa ezt belátja s megelégszik azzal, ha a gróf hajlandó kitarítani a lányt ezentúl. Ebbe a gróf belemegy. Don Pietro aztán magához veszi revolverét s elmegy magát agyonlőni, utközben énekelvén a »Troubadour« híres toronydalát:

»Éretted áldozom
Véremet, óh leány,
Emlékezzél rám,
Túl síromon«.

E végzavak a színpalak közt zokogásba fulnak s a függöny legördül. *Bakó* László fogja holnap Pietrot játszani. Ez alak megjátszásával ismét bő alkalma nyílik szintársulatunk eme jeles tagjának művészeti alkításra s így a holnapi díszelőadás már e tekintetben is valóban díszelőadás lesz!

Törvénykezés.

§ Ékszer-tolvaj. Élénk emlékezetünkben van még, hogy május hóban mily vakmerő módon lopta meg *Johann* Béla dr. királyutcai lakásán egy betörő. Ekkor mintegy 200 forint értékű ékszereket loptak el tőle. A rendőrségnek feljelentették a tolvajlást és az azonnal megindította a nyomozást, azonban a tolvaj kilétét sokáig nem sikerült megtudni. Végre a Weisz-téle zálogházba egy kis fiu nyakékkal állított be, a mit el akart zálogosítani. A nyakékban rögtön felismerték a rendőri leírás után *Johann* dr. ékszerét. Azonban az igazi tolvaj nesztét vette a dolognak, még idejekorán ellillant s helyette egy teljesen ártatlan ember került fogságba. Az inasgyerek, hogy félrevezesse a rendőrséget és időt adjon a tolvajnak a menekülésre, a Gyár-utca sarkán egy cipész műhelyben dolgozó *Ceizner* János segédre mutatott, hogy ő adta neki az ékszeret. A mit sem sejtő segédet letartóztatták és csak hat heti fogság után sült ki róla, hogy ártatlan. Végre *Selényi* rendőrbiztosnak szeptember 10-én sikerült az igazi tolvajt, *Eppel* Jánost kézre keríteni. Annyi lopás terbeli *Eppel* lelkiismeretét, hogy számot sem tud adni valamennyiről és mikor elfogták, akkor is találtak nála egy 70 forintot érő női aranyórát, melyről kitűnt, hogy félórával elfogatása előtt lopta özv. *Breiningnétől*. *Eppel* mindig csak ékszereket lopott s a vidéken is, de különösen Eszéken sokat garázdálkodott. *Eppel* Jánost, a ki már két ízben büntetve volt lopásért, ma nyolc rendbeli lopás büntetvéért vont a felelősségre a kir. törvényszék és négy évi fegyházra ítélte. Ugy a vádlott, mint az ügyész telegezett. *Eppel* az eszéki törvényszék külön fogja megbüntetni az ott elkövetett lopásokért.

§ Dunaszekcsői hősök. Egy véres veredés ügyében harmincnégy tanut hallga-

gúnnyolódott az ujságíró. Azt azonban be kell vallania, hogy a művésznő festési modora Losoncyra emlékeztet.

— Nem csoda, hiszen tanítványa volt — felelte egykedvűen *Jessendy*.

— Csak a tanítványa? — kérdezte élesen taglalva minden szót az ujságíró. — Sokan azt mondják, hogy a szeretője is volt.

— Az emberek mindig többet fecsegnek, mint a mi igaz — felelte bosszusan *Jessendy*.

— Hiszen biztosan bajos tudni az ilyesmit, legfeljebb sejteni lehet. Mindenesetre tüneményesen szép nő lehetett.

A tárlatról egy dalszarnokba mentek. Valami vörshaju leány énekelt. *Yvette* Guilbert utánózva minden mozdulatával. A dal minden strófájának ez volt a kezdete: »l'appelle un étát, un chat« s száználmas handabandázással kísérte a kuplét. A hangja, mint a legtöbb orfeumdivaé, recsegő, szintelen és fáradt volt. Éppen nem volt csinos s úgy fickándozott, mintha az ördög maga bujt volna a testébe. A közönség valóságos nevetőgörcsöket kapott a láttára.

— Oh la-la — a kicsike ugylátszik ma elemében van — mondta *Jessendy* — Comme cela se décourt vite. Nézzen csak oda. Huszonnégy év előtt még félénk, szepegő teremtés volt, egy irnoktélének a leánya. Hogy egy darab kenyere legyen, modellnek ment. Elájult, mikor legelőször le kellett vetkőznie a műteremben és most szemérlentlenségében tul tesz egy utcalányon. — Kimentek.

— Érzi a levegőt? — kérdezte.

— Igen. erős levegő — felelte *Dick*.

— Illatos, izgató, behizelgő, enyhe — az igazi párisi levegő. Érdekes, mennyi csábító ereje van ennek a levegőnek s mégis, mily hamar tudnak szabadulni a hatásától. Én szeretem a párisi levegőt — de spleenes leszek tőle!

— És én Párisba jöttem, hogy a spleentől meneküljek — gondolta *Dick*.

Esni kezdett. Elvált *Jessendy*-től, kocsiba ült, hogy visszarobogjon a város közepébe.

Újra elébe tűnt a halvány, türelmes leány képe, a mint a boulevard napos oldalán, egy öreg asszony mellett barátságosan, szomorúan járkált. Az öreg asszony a karjába gubbaszkodott.

— Kár! — mormogta, mialatt a lagymatag, izgató levegőt lassan beszívta; a levegő tele volt nedvességgel és jóleső illattal árasztott el mindent. — Kár! *Jessendy*-nek igaza van. Érdekes, milyen csirákat termel ez a párisi üvegházi levegő az emberekben — és mily hamar végez velük. — Vigye el az ördög! Hanem azt hiszem, a spleen megint utólért engem . . .

HARMINCKILENCEDIK FEJEZET.

Megeredt az eső, amikor *Grant Dick* a kiállítás elhagyta, azóta már két órája esik, szakadatlanul, sűrűn, egyfórmán.

A Hotel Maurice egy kis lakoszobájában, a mely a Tuileriákra néz, ül *Lyndhurst Lydia*, merően, nyugtalan-ságot eláruló gondolkodással néz egy levélre, a mely reszket a kezében. Előtte virágos váza, vörös rózsákkal;

lott ki tegnap a pécsi kir. törvényszék. Julius 2-án mulatság volt Dunaszekcsőn és a mulatság öröme alapos verekedést rendezett a dunaszekcsői fiatalság, a minnek az lett a vége, hogy két ártatlan szerb legényt véresre vertek. Az egyik, *Kovacsovics Szávó*, a fejére mért ólmosbot-ütésektől eszt vesztette s csak dadogva, hebegve tud beszélni; a másik, *Bojanovits Zsifkó*, pedig hosszú ideig volt munkaképtelen. A verekedés rendezőjét, *Takaró Jánost*, egy évi börtön- és 5 frt pénzbüntetésben, *Szücs Mihályt* 4 havi fogház- és 10 frt pénzbüntetésben marasztalta el a pécsi kir. törvényszék. *Bánfoki Jánost*, *Mészáros Istvánt*, *Szücs Józsefet*, *Bari Ferencet* és *Tóth Jánost* 3—3 havi fogházra és 10—10 frt pénzbüntetésre ítélte a bíróság. A verekedés hevében a vádlottak is megsebesültek, akik az ítélet megfőlebbezték, de az ügyész is főlebbezett az ő terhükre.

Folyó sz. 50. Idénybérlet 50. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Péntek, 1899. november 17-én.

Hegedüs Sándor keresk. miniszter tiszteletére

Görög rabszolga

első felvonása.

SZEMÉLYEK:

Antónia	Szekula	Aspasia	Tibor
Iris	Tiszayné	Archiás	Delli
Marcus	Németh	Diomed	Mezey
Heliorodus	Nádasy	Melanopisz	Nagy

Ezt követi:

Don Pietro Caruso

Szinmű 1 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Caruso	Bakó L.
Margheritta	Jeszenszky
Fabrizio	Könyves

TÁVIRATOK.

— **A mócsai kivallatók ítélete.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Lázás izgatottsággal várta egész Komárom vármegye a mai napot, melyen a mócsai emberkinzók bünpörében hozott ítélet volt kihirdetendő. Mindazok, akik csak távolról is érdeklődtek a szenzációs bünpör iránt, ma a törvényház elé siettek. Óriási emberáradat hullámozott a törvényszéki palota előtt. A folyosók tele voltak, a tárgyaló terem szorongásig megtelt.

Tizenegy óra előtt néhány perccel megkondult a törvényház harangja, mely a terembe szólította a bírakat, védőket és a közönséget, mely hanyatt-homlok rohant a terembe, minek folytán a jegyeket ellenőrizni lehetetlen volt. Az elnöknek több ízben kellett a közönséget rendreutasítani és csendet parancsolni, míg végre megszűnt a zaj.

A vádlottak halott halványan léptek a terembe; meglátszott rajtuk, hogy félnek az ítélettől. Az elnök a sorompó elé szólítja őket s néma csend áll be, mikor elhangzik ajkairól a szó:

A kir. törvényszék **Szabó Kálmán** szolgabíró **öt rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés büntette, két rendbeli súlyos testi sértés büntette és egy rendbeli súlyos testi sértés vétségében; Molnár Gedeont** számvevőt **két rendbeli súlyos testi**

sértés büntetésében és egy rendbeli súlyos testi sértés vétségében; Göbel Lajos jegyzőt öt rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés büntetésében, mint bűnsegédet és egy rendbeli zsarolás vétségében; Czunyi József községi bírót két rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés vétségében bűnösnek mondotta ki és ezért Szabó Kálmánt három évi börtönre, 60 frt pénzbírságra és öt évi hivatalvesztésre, Molnár Gedeont három és fél évi börtönre, 30 frt pénzbüntetésre és hivatalvesztésre, Göbel Lajost egy évi fogházra és Czunyi Józsefet négy havi fogházra és hivatalvesztésre ítélte. Ezen kívül egyetemlegesen kötelezte őket 699 frt 90 kr. felmerült eljárási költségnek megfizetésére.

Az ítéletet hosszasan indokolta meg a törvényszék. **A spirituszzsal való égetést és a felakasztást nem találta teljesen beigazolva s ezért enyhébb büntetést mért a vádlottakra.**

Szabó Kálmán egész testében remegett az ítélet hallatára, Molnár Gedeon és a jegyző is sápadt arccal hallgatták az ítéletet. Az elnök kérdésére, **valamennyi vádlott kijelentette, hogy főlebbez az ítélet ellen.** A védők szintén bejelentették felebezésüket, **főlebbezett a királyi ügyész is, még pedig a vádlottak terhére.**

Míg az ítélet jogerőssé válik, **a vádlottak szabad lábön maradnak.** Csak abban az esetben tartóztatták volna le őket, ha öt évi börtönbüntetést mért volna rájuk a törvényszék, vagy ha egyéb ok forogna fenn a letartóztatásra.

Az ítélet híre villámgyorsan terjedt el a városban s minden irányban nyomban megvitte a hirt a táviró.

— **A transzváli háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Londonból írják, hogy Tuliból azt jelentik, miszerint **Geyun** százados jelentése szerint a búrok táborában rendkívül mozgalmas az élet. A telefondrótokat e hó 2-án elvágták. Egy rekognoszáló csapat megszűről erős lövöldözést hallott és azután visszatért **Speckley** ezredes táborába, melyre az előnyomuló ellenség délben erősen lövöldözött. Senki sem sebesült meg, de **a lovak és öszvérek eliramodtak.** A búrok hadseregét 400 főre becsülték. Egy másik angol csapatot bekerítettek a búrok, de a csapat elkeseredett harc után visszatért Tuliba. Egy tiszt és öt katona eltűnt.

KIR. TÁBLAI ÉRTESETŐ.

1899. évi nov. hó 13-án s a köv. napokon elintézték ügyek.

(Rövidítések magyarázata: **hh.** = helyben hagyva, **mv.** = megváltoztatva, **rmv.** = részben megváltoztatva, **fo.** = feloldva, **rend.** = rendelvényileg vissza, **ms.** = megsemmisítve, **rms.** = részben megsemmisítve, **vu.** = visszautasítva, **hna.** = hely nem adatott.)

I. Polgári tanács.

Előadó: *Pilch Antal.*

- V. 1913. özv. Misángyi Andrásné s t. — Keil Károly számadás. — rmv., rfó.
III. 2915. Herresbacher Leopoldina — Jankovics József s t. tanu kihall. — mv.

2916. Pécselt elhalt özv. Bauernhuber Ferencné hagy. ügye. — fo.
2918. Dunaföldváron elhalt Hanák József hagy. ügye. — vu.

Előadó: *Tóthssy Béla.*

- V. 2541. Grosz Samu s t. — özv. Svastics Lászlóné s t. számadás. — rmv.
2545. Egyed Viszi János — Nadrai Borbála házass. felb. — fo.
2582. Dr. Hilbert István — Schultz János s t. 72 frt 25 kr. — rmv.
2638. Dr. Hilbert István — Schultz János s t. 72 frt 25 kr. — csat.
2601. Dr. Kreisler József — Kovács Antal s t. 80 frt 92 kr. — mv.

Előadó: *Kaufmann Nándor.*

- V. 2015. Csesznák József s t. — Alsó-muraközi takptár közgyűlési határozat megsemmisítése. — hh.
2803. Krudy István s n. — Krudy Géza s t. tartás. — hh.
2883. Toponári önszegélyző-egylet vizsg. ügy. — hh.
2201. Kupferschmidt Antal — iij. Kupferschmidt József s n. 260 frt. — mv.
2387. Frank Izidor — Meiszner Imre 130 frt — hh.
2418. Bölcskey Gyula — Kovács Gyula 48 frt. — mv.
2440. Wedornfer Győző — Bosnyákovics Mari s t. 34 frt 77 kr. — rmv.
III. 2772. Karsa István — Poroszká János 40 frt. — mv.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 2749. Szabó István s t. — Szabó Katalin vagyonsz. köz. mszűnt. — hh.
2775. Zsivics Fülöp — Damjanovics Simon 820 frt. — hh.
2846. Bebesi Teréz s t. — Bebesi János s t. vagyonsz. köz. mszűnt. — hh.
2866. özv. Süle Istvánné — Balázs István s t. öröks. — hh.
2879. Vadász Anna — Vadász József vagyonsz. köz. mszűnt. — fo.
III. 2767. Krausz Béni — Egedy Sándor 200 frt — vu., hna.

II. Polgári tanács.

Előadó: *Röck Gyula.*

- V. 2717. Poró Margit s t. — Hetey Sámuel végrend. érvényt. — rend.
2720. Dr. Kemény Zsigmond — Schäffer Ádám szerződ. telj. — hh.
2755. özv. Török Józsefné — Takács Imre ing. birt. — hh.
2834. Tolnamegye Árvaszéke — Vitkovics Miklós s t. 642 frt. — rend.

Előadó: *Graff Károly.*

- III. 2724. Einfinger Kristóf s n. — Einfinger György s t. tjog. — mv.
2812. özv. Csonka Lajosné — Waldman Dezső végr. — hna.
2814. Csáktornyai takptár — Tamás Gyula s t. végr. — rend.
2820. Krausz Ábrahám fia cég — Weisz Lipót végr. — hh.
2837. özv. Kuhl Tamásné s t. — Kuhl Tamás tjog. — mv.
2840. Ungár János s n. — Vukovits Miklós felszól. — vu.
2848. B. Vörösmarti kölcs. segélyző-egylet — Klaun Alajos végr. — hh.
2852. Tardi János s t. — Dr. Darányi Ferenc végr. — hh.
2878. Teleki Zsigmond — Gróf Batthyányi József végr. — mv.
2885. József István s t. — Böndi József s n. tjog. — mv.
2887. Kis Eszter — Kis Sára tjog. — rend.
2890. Kir. kincstár — Nagy István végr. — mv., rvu.

Előadó: *Zsakovszky Ferenc.*

- III. 2411. Kisbirtokosok orsz. földhitelintézete — Kléber Jakab végr. — mv.
2415. Dr. Darányi Ferenc — Orbán József végr. — rend.
2423. Gróf Andrássy Aladár — Hirschmandi Sándor végr. mszűnt. — rend.
2444. Friedmann Ignác s t. — Fruskár Márkó végr. — rend.
2465. Gál Márton János — Péter István s t. tlkvi ügy. — rend.
2515. Somogyi Ferenc s n. — Kremsier József végr. mszűnt. — hh.
2529. Komlechner Frigyes — Varga Ferenc s t. végr. — mv.
2532. Siklós község iskolaalapja — Gacsár Mátyásné végr. — mv.
2932. Mágocs vidéki takptár — Pap Eerenc végr. — hh.
2933. Kamenics János — Léplín István végr. — mv.

